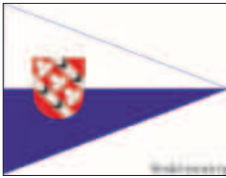

Koski-seura ry:n tallennekokoelma
Kokoelmaohjelma

Koski-seura ry:n tallennekokoelman KOKOELMAOHJELMA

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Tallennekokoelman historia ja nykyhetki	5
<i>Kuvatallenteet</i>	
<i>Ääni- ja kuvanauha- sekä cd- ja dvd-tallenteet</i>	
<i>Omistus- ja käyttöoikeudet</i>	
3. Tallennekokoelman painopisteet ja tallennustehtävä	7
4. Kokoelmakäytännöt	8
<i>Kokoelmaan liittäminen</i>	
<i>Aineiston luovuttaminen ulkopuolisille tahoille, kokoelman käyttö ja saavutettavuus</i>	
Liitteet	10
<i>1. Aineiston vastaanottolomake</i>	

1. Johdanto

Koski-seura perustettiin 26.4.1959 yleisesti pitäjäseurojen tavoin kokoamaan ja tallentamaan pitäjän vanhoja perinteitä, vaalimaan muinaismuistoja ja alueen luontoarvoja tulevia sukupolvia varten. Yhdistykseksi Koski-seura rekisteröitiin vuonna 1970, jolloin seuralle laadittiin myös ensimmäiset säännöt.

Säännöissä toiminnan tarkoituksena oli muun muassa suojella ja vaalia kunnan alueen historiallisia muistoja. Tarkoituksensa toteuttamiseksi seuran tehtävänä oli koota ja tallettaa Koski Hl menneisyyttä koskevaa kirjallisuutta, suullista muistitietoa ja muuta aineistoa. Nykyisten sääntöjen mukaan toiminnan tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys muun muassa edistää perinteiden, historian ja nykypäivän tallentamista ja luonnon- ja kulttuuriympäristön vaalimista sekä tukee museotoimintaa ja paikallista kotiseutuarkistoa.

Kosken Hl kirkonkylän ässä muotoinen silta. Mäkeen nousevan tien oikealla puolella kauppias Snelmanin rakennuttama talo ja vasemmalla puolella Otto Halmin rakennuttama kauppatalo. Kolmantena Verkatehtaan omistajan rakennuttama talo. Talojen keskellä on pieni aukio, jossa talolliset kävivät myymässä maataloustuotteitaan lauantaisin, verkatehtaalaisen tilipäivänä. Kuva Koski-seura ry:n tallennekokoelma.

Koski-seuralla pitäjäseurana koettiin alusta asti olevan tärkeä rooli vanhoja perinteitä kokoavana ja vaalivana tahona paikallisen Nuorisoseuran ohella, joka oli jo aiemmin nimeämänsä museotoimikunnan avulla perustanut Koski Hl kotiseutumuseon (1956). Koski-seuran perustajissa ja toimijoissa oli useita samoja henkilöitä kuin museotoimikunnassa, niinpä oli luonnollista, että perustettu pitäjäseura tuki tiiviisti myös Koski Hl kotiseutumuseon kehittämistä ja hoitoa.

Koski-seura ry:n kokoelma-aineistoon kuuluvat eri tekniikoilla tehdyt valokuvat, negatiivit, diat, ääni- ja kuvanauhat sekä digitaaliset kuva-, ääni- ja videotallenteet. Koski-seuralle on vuosien varrella lahjoitettu paljon yksittäisiä valokuvia, mutta merkittävimmät kokoelmat ovat systemaattisen kuvaamisen ja keräämisen tulosta.

Koski-seuralla on kokoelmassaan noin 2050 valokuvaa, 418 diaa ja noin 530 kappaletta negatiiveja. Ääni- ja videotallenteita on kolme ääninauhakelaa, 113 C-kasettia, kaksi VHS-kasettia ja kahdeksan CD- ja kaksi DVD-tallenteita. Kaikki tallenteet ovat luetteloimatta. Vuonna 2016 aloitettiin kokoelmien digitaalinen tallentaminen ja kaikki kokoelman analogiset valokuvat ja äänitteet digitoitiin. Tällä hetkellä Koski-seuran tallennekeruun pääpaino on digitaalisessa aineistossa. Koski-seuralla ei ole toistaiseksi nimettyä kokoelmista vastaavaa henkilöä.

Koski-seuran hallitus on hyväksynyt tämän kokoelmaohjelman 14.6.2020.

Kosken Hl Verkatehdas vuonna 1894. Tehtaalaisten suurustunti on loppunut ja työntekijät palaavat töihin. Useat työntekijät asuivat aivan tehtaan läheisyydessä ja kävivät ruokatunnilla kotonansa syömässä. Kuva Koski-seura ry:n tallennekokoelma.

2. Tallennekokoelman historia ja nykyhetki

Kuvatallenteet

Hämeen Kosken Nuorisoseuran nimeämän museotoimikunnan toimesta toteutettiin vuosina 1956 - 58 Koski Hl alueen asuinrakennusten valokuvaus. Kuvauksen suoritti tilanomistaja Yrjö Tamminen. Kuvauskohteita oli yli 700 ja kaikista kuvauskohteista kehitettiin kaksi kuvakopiota – toinen pyrittiin myymään kiinteistön omistajalle kustannusten kattamiseksi ja toinen jäi kotiseutumuseolle muodostaen merkittävän kokoelman aikansa rakennuskannasta. Museon kuviin liitettiin kiinteistörekisteritietoja ja ne järjestettiin kylittäin selailtavaksi kortistoksi (kaksi kortistolaatikkoa). Kuvakortistoa säilytettiin perustetun kotiseutumuseon esinemuseossa ja myöhemmin se siirrettiin kunnan kirjaston tiloihin. Tällöin kuvista otettiin valokopiot esinemuseolle selailtaviksi. Vuonna 2015 kuntaliitoksen yhteydessä kyseinen kuvakokoelma siirtyi Koski-seura ry:lle osaksi seuran muuta kuvakokoelmaa. Tällöin rakennuskuvia on merkitty olevan 854 kappaletta.

Koski-seuran itsensä keräämistä ja tallettamista aineistoista ennen vuotta 1970 ei ole säilynyt tietoa, sillä siihenastinen seuran kirjanpito ja arkisto paloivat silloisen sihteerin Yrjö Tammisen kotikartanon palossa keväällä 1970.

Vuonna 1980 Koski-seura järjesti vanhojen valokuvien keräyksen Hämeen läänin Kosken elämästä: maisemista, rakennuksista, työnteosta, harrasteista ja ihmisistä. Talouksiin lähetettiin asiasta kirje, jossa toivottiin kuvien toimittamista Koski-seuralle kopioimista ja tallentamista varten. Tuloksena oli 12 kansioallista kuvia, yhteensä 425 kappaletta. Osa toimitetuista kuvista on lahjoitettu kokonaan Koski-seuralle, osa annettu käyttöön vain kopiointia varten ja sitten palautettu omistajille. Kuvat reprokuvasi valokuvaaja Soile Siltanen ja ne kansioitiin oheistekstein vuonna 1986. Kuvien kinofilminegatiivit ovat myös Koski-seuran kokoelmissa.

Vuonna 1981 seura osti valokuvaaja Soile Siltaselta edellä mainitun keräyksen kuvista valikoidusti 100 kuvan diasarjan (Vanhaa koskea 1. ja 2.) Todennäköisesti saman keräyksen yhteydessä kokoelmiin liitettiin myös 40 lasinegatiivia ja niistä otetut rinnakkaiskopiot. (Vanhoista kuvista on myös kuusi kappaletta 5,5cmx5,5cm kokoista negatiivia, kuvat ovat kuitenkin reproduktioita keräyksen valokuvista.)

Valokuvaaja Marjatta Hinkkalalta on kokoelmassa 158 väridiakuvaa Hämeenkosken ihmisistä, maisemista, rakennuksista ja tapahtumista vuodelta 1998. Lisäksi kokoelmassa on 163 väridiaa, joiden kuvaajista ei ole tietoa. Kokoelmissa on myös 1980-luvulla todennäköisesti seurakunnan toimesta kerätty 25 kuvan sarja sotavuosilta (1939 ->). Tämän kokonaisuuden kuvat ovat valokuvaaja Soile Siltasen suurentamia ja pohjustamia näyttelykuvia.

2000-luvun alkupuolella Koski-seura eli hiljaiseloaan vuonna 2016 tapahtuneeseen kuntaliitokseen saakka. Vuoden 2016 alussa Tauno Helén lahjoitti seuralle 13 kansio-

lista ottamiaän värivalokuvia Kosken Sahan ja Kosken Sahan kerhon toiminnasta vuosilta 1963–2002. Lahjoituksen sisältö kuvamäärineen on selvittämättä. Lahjoitukseen sisältyy myös kaksi lehtileikealbumia samalta aikajaksolta.

Vuonna 2016 seura aloitti EU:n Maaseuturahaston tukeman Jatkoa Kosken Kohinoille –hankkeen. Vuosina 2016 - 2018 toteutuneessa hankkeessa seuran siihenastiset valokuva- ja äänitallenteet järjesteltiin ja suurimmalta osaltaan digitoitiin ja tallennettiin ulkoiselle kovalevyille ja lisäksi soveltuvin osin julkaistiin hankkeessa perustetun verkkojulkaisun (Kosken Kohinat) perinneaineistosivustolla. Sivustolla julkaistaan jatkuvasti Koski-seuralle lähetettyjä Hämeenkoskeen liittyviä kuvia ja ne myös tallennetaan lähettäjien antamin tiedoin Koski-seuran digitaalikokoelmaan.

Viimeisimpänä suurena kokonaisuutena digitoitiin ja tallennettiin Putulan Kirjasto- ja kotiseutuyhdistyksen 1990-luvulla keräämät ja (valo)kopioimat 200 kuvaa Putulan, Hyrkkälän ja Järvenpään kylien elämästä ja ihmisistä. Digitaalikokoelmassa on tällä hetkellä 5485 tallennetta ja määrä kasvaa koko ajan.

Ääni- ja kuvanauha- sekä cd- ja dvd-tallenteet

Koski-seuran toimesta paikallisia henkilöitä haastateltiin 1960–90-luvuilla. Haastattelut ja muistelot tallennettiin kolmelle kelanauhalle ja 115 C-kaseteille, jotka kaikki on digitoitu, tallennettu ja osin julkaistu Kosken Kohinat.fi-sivuston perinneaineistossa (Youtube-kanavalla). Lisäksi kokoelmassa on yksi CD-levy, jolla on vuonna 2013 Pro Agrian tekemät kahden paikallisen henkilön haastattelut.

Kokoelmassa on myös kaksi VHS-nauhaa, joista toisessa on kulttuurilautakunnan kokoama dokumentti Etolan taalerilöydöstä (1990) ja toisessa Iloinen keittiö -leivontaohjeita (1997). Etolan taalerilöydöstä kertova dokumentti on siirretty DVD-levylle 2017. Kokoelmaan kuuluu myös seuran toimesta videoitu luento Etolan kylän suvuista (2017), joka on tallennettu DVD-levylle.

2019 kokoelmaan lisättiin lahjoituksena saadut lammilaisen Matti Siivosen vuosina 2003 ja 2005 ottamat kuvat Hämeenkoskelta (viisi CD-levyä), yksi CD-levy nimeämättömän kuvaajan kuvia Hämeenkoskelta vuodelta 2005 ja CD-levy, joka sisältää Hämeenkosken kunnan esittelyn.

Omistus- ja käyttöoikeudet

Osaan kuvista Koski-seuralalla on omistus ja käyttöoikeus, osaan vain käyttöoikeus ja osaan tallennusoikeus ja oikeus käyttöön vain omistajan suostumuksella.

Omistus- ja käyttöoikeudet ovat kaikkiin valokuviin, dioihin, negatiiveihin, kelanauhoihin, C-kasetteihin ja niihin liittyviin digitaalitallenteisiin, sekä kokoelman CD- ja DVD-tallenteisiin.

Kosken Hl orkesteri 1904 - 1908. Kuva Koski-seura ry:n tallennekokoelma.

Muihin digitaalitalienteisiin on vain käyttöoikeudet muun muassa Kosken Kohinat-verkkojulkaisussa julkaisemista varten, ellei tallenteen omistaja ole sitä erikseen tallennetta luovutettaessa rajoittanut. Viimeksi mainittua, käyttörajoitettua digitaaliaineistoa Koski-seura ottaa kokoelmaansa vain poikkeustapauksessa seuran hallituksen tapauskohtaisella erillisellä päätöksellä.

3. Tallennekokoelman painopisteet ja tallennustehtävä

Kokoelman erityispiirteitä ovat koskelaisuus henkilöinä, tapoina ja tapahtumina sekä pitäjän rakennuskanta kuvattuna 1956 alkaen. Toiminallisena ja maantieteellisenä alueena on Koski Hl, Hämeenkoski – kunta ja pitäjä

Kokoelman aihepiirejä ovat rakennukset, maisemat, kylänäkymät, rakennukset, henkilökuvat (1890–1930), koulukuvat (1930–1960) ja henkilöhaastattelut (1960–1980), joissa muistellaan ja kuvataan koskelaista elämänmuotoa ja tapahtumia 1920-luvulta sotien jälkeiseen aikaan.

Ajallisia kokonaisuuksia ovat vuosina 1956–1959 otetut rakennuskuvat, 1980-luvulla tehdyt haastattelut, vuonna 1980 suoritettun valokuvakeräyksen tuotto kautta aikain

kuvista sekä valokuvat Kosken Sahan ja sen kerhon toiminnasta vuosina 1963–2002. Pienempiä kokonaisuuksia ovat vuosina 2003–2005 digikuvatut maisema- ja kylänäkymät, sekä vuoden 2016 Kosken Kohinat perinneaineiston digitoitihankkeen yhteydessä tallennetut sekalaiset eriaikakausien eriaiheiset kuvat. Kokonaisuudessaan aineisto painottuu aikavälille 1890–1970.

Koski-seura jatkaa koskelaisuutta ja Hämeenkosken pitää kuvaavan kokoelmansa kartuttamista. Kuvamateriaalia kerätään kaikilta vuosikymmeniltä, mutta kokoelman kartuttamisessa painotetaan aikaa 1970-luvulta tähän päivään. Erityisesti kerätään rakennus-, kylänäkymä- ja tapahtumakuvia, sekä paikalliseen elämänmuotoon ja yrityselämään liittyvää materiaalia – kuvia, videoita, haastatteluja ja muuta vastaavaa materiaalia.

Kokoelmiin voidaan lisätä rajoitetusti hallinnollista, entiseen kuntaan liittyvää sekä seurakuntaan liittyvää materiaalia. Kokoelmaan liitetään pääosin digitaalista materiaalia, mutta myös aiempia kokonaisuuksia täydentävää analogista materiaalia.

Tarjotun ja kokoelmaan otettavan materiaalin tulee olla edellä määritellyn tallennustehtävän mukaista, johon Koski-seura saa pääsääntöisesti myös täydet käyttöoikeudet.

4. Kokoelmakäytännöt

Kokoelmaan liittäminen

Vastaanottolomakkeen allekirjoittaessaan lahjoittaja vakuuttaa allekirjoituksellaan omaavansa oikeuden luovuttaa valokuvat tai muun aineiston Koski-seuran digitoitavaksi ja arkistoitavaksi digitaaliseen arkistoonsa (Liite 1). Samalla lahjoittaja antaa tai ei anna suostumuksensa kuvien julkaisuun Koski-seuran ylläpitämässä verkkojulkaisussa. Jos lahjoittaja haluaa luovuttaa myös alkuperäiset valokuvansa (analogisen aineiston), voi seura resurssiensa sallimissa rajoissa ottaa ne haltuunsa ja liittää kuvakokoelmaansa. Kokoelmaan otetaan uutta aineistoa edellä mainitun tallennustehtävän mukaisesti.

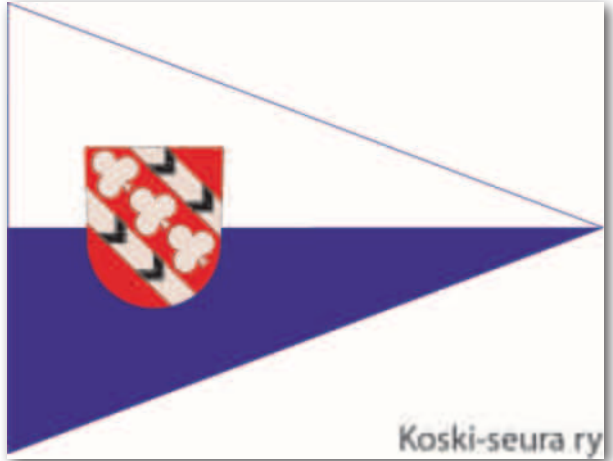
Kuvat tai muun aineiston vastaanottaa Koski-seuran hallituksen tähän tehtävään nimeämät henkilöt. Päätöksen yksittäisen tai pienen määrän vastaanottamisesta tekee ja allekirjoittaa vastaanoton yhteydessä kaksi tehtävään nimettyä henkilöä yhdessä. Laajemmista kokonaisuuksista päättää seuran hallitus. Samaa menettelyä sovelletaan myös kokoelmasta tehtäviin lainoihin tai kuvien käyttöpöytäntöihin. Lahjoittajan kansa täytetään ja allekirjoitetaan luovutusasiakirja. Asiakirjat kansioidaan ja säilytetään Koski-seuran arkistokaapissa.

Koski-seuran kulloinenkin hallitus nimeää kokoelman säilyttämisestä ja luetteloinnista vastaavan henkilön. Hallitus päättää myös aineiston tallentamismuodoista, kokoelmaan vastaanottamisesta ja säilyttämisestä vastaavien henkilöiden esitysten pohjalta.

Aineiston luovuttaminen ulkopuolisille tahoille, kokoelman käyttö ja saavutettavuus

Kuvia julkaistaan Koski-seuran ylläpitämässä verkkojulkaisussa ja lainataan harkinnan mukaan myös muihin kotiseututyötä tukeviin tarkoituksiin. Koski-seura painottaa, että seuran tallentamaa aineistoa ei saa julkaista ja esitellä harhaanjohtavissa tai lain ja hyvien tapojen vastaisissa yhteyksissä.

Ulkopuolisilla on mahdollisuus tutustua Koski-seuran tallentamaan kuva-aineistoon ennakkoon sovitusti Koski-seuran tiloissa. Digitoituja kuvia voi selata Kosken kohinat-sivustolla osoitteessa <https://www.koskenkohinat.fi/perinneaineisto/>.

Säilytys ja turvallisuus

Aineistoa säilytetään Hämeenkosken keskustassa Seurala Oy:n kiinteistössä ja aineiston turvallisuusvaatimuksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Tilojen osalta tehdään kiinteistön omistajan kanssa kirjallinen riskiarviointi, joka päivitetään toimenpideohjelmiseen joka toinen vuosi.

Koski-seura ry	VALOKUVIEN VASTAANOTTOLOMAKE	pvm.
Aineiston tuojan tiedot	Nimi	
	Osoite	
	Puhelin	
	Sähköposti	
Sopimus	<p>Aineisto lainataan Koski-seura ry:lle digitoitavaksi ja tallennettavaksi seuran kuvatallennekokoelmaan. Aineiston tuoja allekirjoituksellaan antaa Koski-seura ry:lle tallennetun aineiston käyttöoikeudet (julkaisun Kosken Kohinoiden perinneaineistossa ja mahdollisissa muissa kotiseututyötä tukevissa julkaisuissa). Kuvia ei esitetä harhaanjohtavissa tai lain tai hyvien tapojen vastaisissa yhteyksissä.</p> <p>allekirjoitus</p>	
Aineistoa koskevat tiedot	Aineiston sisältö/aiheet/määrät	
Lahjoitus	kyllä ☐ , jolloin kaikki oikeudet lahjoitettuun materiaaliin siirtyy Koski-seura ry:lle	
Palautetaan	Aineiston tuojalle tai alla olevin tiedoin	
Lisätiedot		
Aineiston vastaanottaja		

Koski-seura ry:n tallennekokoelma
Asikkalantie 1, 16800 Hämeenkoski
koskiseura@gmail.com
koskenkohinat@gmail.com

www.koskiseura.fi